

Posudek vedoucí k bakalářské práci Veroniky Pavlíkové „Kognitivní analýza temporálních předložek v češtině“

Veronika Pavlíková si ve své práci klade za cíl prozkoumat systém temporálních předložek v současné češtině. Korpusově založený výzkum teoreticky vychází z popisů kognitivně- a konstrukčněgramatických, které autorka představuje v prvních dvou kapitolách práce. Vlastní analýza je obsahem kapitoly třetí a přináší analýzu 14 většinou primárních temporálních předložek. Autorka u každé předložky uvádí tabulku s počty výskytů v hodnotách různých gramatických atributů (vid, teličnost, čas a modus), dále rozlišuje jednotlivé významy a pro každý z nich uvádí grafické znázornění sémantickými schémata blízkými kognitivní lingvistice a vektorovými konstrukcemi podle Charlese Fillmora. Výsledkem analýzy je sémantická mapa temporálních předložek v češtině (s. 82).

Bakalářskou práci Veroniky Pavlíkové vnímám jako text, který popisuje dosud systematicky nezpracované téma, přináší do české jazykovědy novější teorie a zjišťuje, jaké výhody jejich využití může při popisu českého jazykového materiálu přinést.

Předložená práce nevznikala úplně jednoduše, autorka si musela dobře osvojit odborný styl vědeckých textů a jejich kanonickou strukturu, která pevně sleduje logiku argumentace. Výsledný text je standardním odborným textem a já za prvé považuji za nutné vyzdvihnout úsilí autorky, které cestou k této podobě textu vykonala a s nímž pracovala na odstranění svých původních formulačních a koncepčních nedostatků.

K práci mám jedinou připomínku, kterou považuji za zásadní. Domnívám se, že analýza obsahuje dva částečně zkreslující parametry na to, abychom výsledky mohli považovat za dostatečně zobecnitelné: dokladů pro kvantitativní analýzu (a především pro vysouzení validních závěrů na jejich základě) bylo poměrně málo; navíc – a toto považuji za vážnější aspekt – jsou v tabulkách počty uvedeny pro všechny významy předložek současně, což znemožňuje zjišťovat, zda se různé významy téže předložky, nebo podobné významy různých předložek nechovají na morfosyntaktické rovině různě, resp. stejně. V této linii vidím možnost návazného výzkumu, pro nějž by tabulka sémantické mapy temporálních předložek sloužila jako výchozí hypotéza.

K abstraktu práce si dovoluji poznamenat, že úvodní část práce není jen představením terminologie, ale celého teoretického zázemí, tvořeného kognitivní a konstrukční gramatikou. Dále v anglické verzi abstraktu se mi nezdá vhodné používat autorský plurál a v anglických klíčových slovech by mělo být *construction grammar*, nikoliv *constructional*. K formální stránce práce nemám žádných výhrad.

Bakalářskou práci Veroniky Pavlíkové celkově hodnotím jako přínosnou pro poznání systému temporálních předložek v češtině a opravdu ráda ji doporučuji k obhajobě s navrhovaným hodnocením výborně.

V Praze dne 5. 9. 2011

Mgr. Eva Lehečková